

BIOLOGIJA

EKSTERNA PROVJERA ZNANJA UČENIKA NA KRAJU III CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE

UPUTSTVO

VRIJEME RJEŠAVANJA TESTA: 60 MINUTA

Ne otvarajte test dok vam test-administrator ne kaže da možete početi sa radom.

Dozvoljen pribor: grafitna olovka, gumica i hemijska olovka.
Učenikov rad mora biti napisan hemijskom olovkom.

Pažljivo pročitajte svako pitanje.

Pažljivo pročitajte uputstva koja su napisana ispred svake grupe pitanja.

U pitanjima od 1 do 4 zaokružite slovo ispred tačnog odgovora.

Prilikom odgovaranja na pitanja od 5 do 10 pažljivo popunite tabele.

U pitanjima od 11 do 20 jasno i precizno napišite odgovore na za to predviđeno mjesto.

Ako odgovor dajete na više načina, nedvosmisleno označite koji da ocjenjivač boduje.

Pitanje će se vrednovati sa 0 bodova ako je:

- ▶ netačno
- ▶ zaokruženo više ponuđenih odgovora
- ▶ nečitko i nejasno napisano
- ▶ rješenje napisano grafitnom olovkom

Ukoliko pogriješite, prekrižite i rješavajte ponovo.

Nije dozvoljena upotreba korektora.

Želimo vam puno uspjeha!

MAJ, ŠKOLSKE 2024/2025. GODINE

ŠIFRA UČENIKA

U pitanjima od 1 do 4 zaokružite slovo ispred tačnog odgovora.

1. Bakterije štapićastog oblika su:

- A. Spirili
- B. Koke
- C. Sprohete
- D. Bacili

2 boda

2. Na površini korijena nalazi se:

- A. Kambijum
- B. Kora
- C. Pokorica
- D. Pokosnica

2 boda

3. U kom organu su smještene glasne žice?

- A. grkljanu
- B. dušniku
- C. ždrijelu
- D. bronhijama

2 boda

4. Osoba sa krvnom grupom AB- može primiti krv:

- A. od osoba sa krvnom grupom AB+
- B. od osoba sa krvnom grupom A+
- C. od osoba sa krvnom grupom 0-
- D. od osoba sa krvnom grupom 0+

2 boda

U pitanjima od 5 do 10 pažljivo popunite tabele.

5. Upišite u tabelu brojeve prateći redosled faza u životnom ciklusu virusa (bakteriofaga).

1. Iz djelova se formiraju novi virusi.
2. Virus se pričvrsti za membranu bakterijske ćelije.
3. Stvaraju se novi djelovi virusa koji su kopije prvog.
4. Nasljedni materijal virusa ulazi u bakteriju.
5. Čelijska membrana puca, virusi se oslobađaju i napadaju nove bakterije.

2				
---	--	--	--	--

1 bod

6. Upišite X na odgovarajuće mjesto u tabeli tako da povežete grupe zglavkara sa odgovarajućom tvrdnjom.

A. Rakovi	1. Na glavi se nalaze proste oči i dva para pipaka.
B. Pauci	2. Grudi grade tri članka. Na svakom članku nalazi se po jedan par nogu.
C. Insekti	3. Na jednoj strani se nalazi usni, a na suprotnoj je analni otvor.
D. Stonoge	4. Prva dva para glavenih nogu su antene.
	5. Tijelo im je građeno od velikog broja članaka koji nijesu grupisani u regione.

GRUPE ZGLAVKARA	1.	2.	3.	4.	5.
A.					
B.					
C.					
D.					

3 boda

7. Upišite X pored odgovarajuće tvrdnje (tačne ili netačne).

TVRDNJA	TAČNA	NETAČNA
Ptice imaju promjenljivu tjelesnu temperaturu.		
Kosti ptica su šuplje i ispunjene vazduhom.		
Proširenje jednjaka kod ptica naziva se kloaka.		
Ptice imaju kljun, a nemaju zube.		

2 boda

8.

Popunite tabelu brojevima tako da pravilno poređate nivoe organizacije od **NAJPROSTIJEG** do **NAJSLOŽENIJEG**.

1. Centar u kičmenoj moždini
2. Efektor
3. _____
4. Pokretački nerv
5. Receptor

--	--	--	--	--

2 boda

9.

Upišite X na odgovarajuće mjesto u tabeli tako da pravilno povežete rečenicu sa odgovarajućim pojmom tako da tvrdnja bude tačna.

- A. Materija koja se stvara u organizmu kao odgovor na prisustvo antigena
- B. Mrki pigment koji daje zaštitu od UV zračenja
- C. Leukociti koji uništavaju mikroorganizme

1. melanin
2. antitijelo
3. limfociti
4. fagociti

TVRDNJA	POJAM			
	1.	2.	3.	4.
A.				
B.				
C.				

2 boda

10.

Upišite X ispred odgovarajuće tvrdnje (**TAČNA** ili **NETAČNA**).

- A. Bubrež je građen od više miliona funkcionalnih jedinica koje se nazivaju glomeruli.
- B. Mokraćovod prenosi mokraću iz bubrega do mokraćne bešike.
- C. Filtracija u bubrezima se dešava u mokraćnoj bešici.
- D. Primarna mokrać nastaje filtracijom krvi u bubrežnim tjelašcima.

TVRDNJA	TAČNA	NETAČNA
A.		
B.		
C.		
D.		

3 boda

U pitanjima od 11 do 20 upišite odgovore na za to predviđeno mjesto.

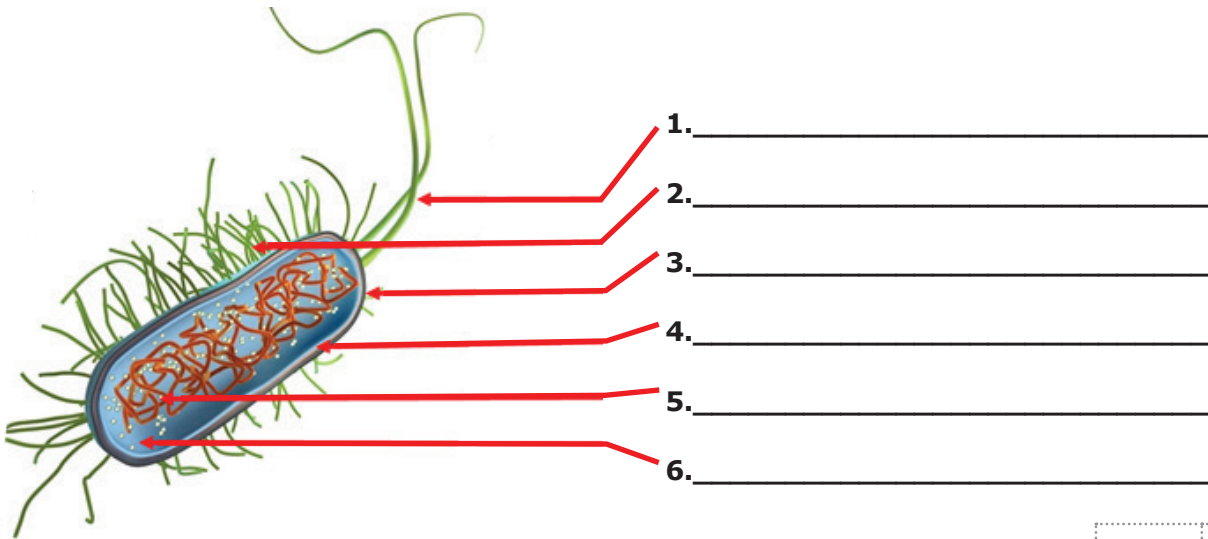
11. *Musca domestica* je naučno ime vrste koje se sastoji od dvije latinske riječi.

Riječ *Musca* označava _____.

Riječ *domestica* označava _____.

2 boda

12. Označi po datom redosledu građu bakterijske ćelije:

3 boda

13. Modrozelenе bakterije vrše fotosintezu jer imaju pigment _____.

1 bod

14. Cvjetovi mahunarki liče na jednog insekta pa se zbog toga ove biljke još nazivaju i _____.

1 bod

15. Kod koje grupe životinjskih organizama se prvi put u evoluciji javljaju tkiva?

Odgovor: _____

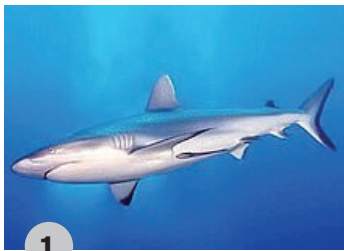
1 bod

- 16.** Tijelo im je prekriveno kožnim naborom – plaštom. Prostor između plašta i trupa naziva se plaštana duplja i u njoj su smješteni organi za disanje – škrge ili pluća. Krv cirkuliše kroz krvne sudove iz kojih se izliva u prostor između organa, a zatim se opet sakuplja u krvne sudove. Nervni sistem je ganglionaran. O kojoj grupi organizama je riječ?

Odgovor: _____

1 bod

- 17.** Pažljivo pogledajte organizme sa slike i dopunite rečenice.

1

2

3

4

- A.** Na slici 1 se nalazi _____. Pripada klasi _____.
- B.** Na slici 2 je prikazan _____. Pripada klasi _____.
- C.** Na slici 3 je prikazan _____. Pripada klasi _____.
- D.** Na slici 4 je predstavljen _____. Pripada klasi _____.

4 boda

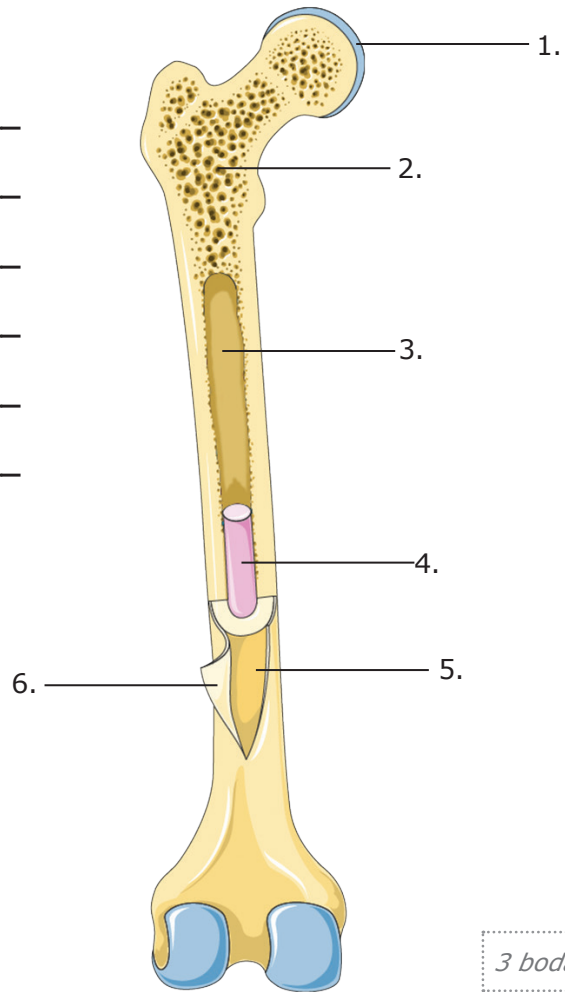
- 18.** U kojoj fazi mitoze niti diobnog vretena vuku hromatide ka polovima ćelije?

Odgovor: _____

1 bod

19. Na slici je prikazana duga kost. Označite njene djelove.

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____
- 5. _____
- 6. _____

3 boda

20. Popunite ispravno tabelu, tako što ćete na osnovu navedene uloge upisati naziv odgovarajućeg organa:

ULOGA	ORGAN
Sijeku i melju hranu	Zubi
Stvara žuč	
Apsorbuje svarenu hranu	
Reapsorbuje vodu	

2 boda

POPUNJAVA KOMISIJA ZA OCJENJIVANJE

Ukupan broj osvojenih bodova na testu: _____

Ocjena: _____

KOMISIJA:

_____
_____

GLAVNI OCJENJIVAČ:

_____

Dana _____ 20____. godine